

Izhaja vsako drugo in četrto nedeljo v mesecu in velja s poštno vred: za celo leto 1 gld. 50 kr., za pol leta 80 kr. Denar za naročilo „Kmetiskega prijatelja“ prosimo pošiljati v gosposke ulice številka 6 (Herrengasse Nr. 6). — Za oznanila se plača za navadno versto 8 kr. — Rokopisi se ne pošiljajo nazaj, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Nr. 15.

Celje 12. avgusta

1883.

Kdor se je pohujšanje, žel bo tudi pohujšanje.

Govoriti moramo danes o rečeh, o katerih smo do sedaj vedno molčali in smo se jih ogibali na vso moč. Zdaj pa mislimo, da bi ne bilo prav, dalje molčati in zaničevati vse napade na nas, ker dolžnost nam je, govoriti glasno in razumljivo, da povemo našim prijateljem pravo resnico. Kar nas nikolj ni brigalo, bili so članki in dopisi v znanem hujskovalnem listu „Slovenski gospodar“, kateri so obrekovali naš list in hujskovali zoper njega že od prve številke, katero smo objavili. Pogum nam daje — hvala Bogu — dobra vest, da se borimo za pravo reč, in tu pri tacih časnikih bi se lahko porabilo v nemar marsikak liter črnila, in mi mu ne bomo s svojo dobro vestjo dali nobenega odgovora, ker sirovosti, ktere kaže imenovan list, nismo navajeni in nočemo na nje odgovorjati; to sirovo hujskanje še ni spravilo nas nikolj po konci.

Kar pa nam ne sme biti vse jedno, to je sirovost časnika, kateri bi moral imeti prvo nalogo svojega truda, ljudi podučevati o tem, kar zapoveduje nam katoliška vera o moralnosti (po domačo rečeno: živeti tako, kakor nam zapoveduje katoliška vera in zdrava pamet) in vsaj ne delati tako, da se ljudstvo pohuja.

Politično borovanje bilo je vedno, je sedaj, in bo tudi obstalo v prihodnost, pa vedno bila je zapoved in obstala bo zapoved, se borovati počteno; kjer mora razsoditi meč, ne smemo rabiti strupa, te postavbe ne prelomi nikak značajni meč. Če je kod na svetu dolžnost katerega stanu ohraniti mir in na-

praviti mir, če se valovi prepira morda že sujejo, je to gotovo duhovski stan, toraj moramo močno obžalovati, da ta stan sem ter tje te svete svoje dolžnosti zataji. Ni sicer verjetno, pa je žalibog resnica, da katoliško tiskarno društvo v Mariboru s svojim nesramnim listom „Slovenski gospodar“ nareja in redi sovraštvo med katoličani Lavantinske škofije, da razkirja po tem listu laži in obrekovanja, da napravlja po svojem „Slovenskem gospodarju“ politične strasti, in vzbuja sovraštvo med prebivalci Lavantinske škofije, da s svojo sirovostjo napravlja prepir med Nemci in Slovenci spodnje Štajerske, krivo je, da je nastalo sovraštvo med nemško in slovensko mislečimi brez pametnega vzroka, samo zavoljo različnega jezika; krivo je, da postaja to sovraštvo dan na dan hujše, krivo je, da se po listu „Slovenski gospodar“ čast in čestitanje duhovskega stanu dan na dan tudi po kmetih zmanjšuje.

Žalostno je, da moramo pisati kaj takega, serce nas boli, pa resnica je, in žalibog, da nam ne bo dana priliknost, dokazati tega, kar pišemo tukaj, pri sodnji, ker tiskarno društvo v Mariboru ni v stanu, nam ovreči ta poročila, ker dokaz imamo v rokah, mora biti čisto tiho, če se govori o njegovem listu na tak način, bati se mora, nas poklicati pred sodnijo. Ne bomo govorili o tem, kdo je predstojnik tega tiskarnega društva, kakega stanu so udje tega tiskarnega društva, to pa čemo reči, da je sramota za vso duhovščino cele Lavantinske škofije, kar počenja „nadzorni urednik“ „Slovenskega gospodarja“, gospod doktor Gregorec! V resnici ne moremo imeti na tak način z našo duhovščino veliko veselja. V tih krogih nas večkrat k smerti obsidijo, akoravno

nas še niso vidili, tem manj še pričitali! Mi pak smo vedno imeli za dolžnost, dati duhovščini čast, ktera ji gre v resnici, in sicer zavoljo stanu in zavoljo deržave, v kateri imajo duhovni tako važen posest. Prost in mogočen, kakor je pri nas na Avstrijskem, mora duhovski stan nalogo staviti si, s raznimi sprijazniti, mora po izgledu slavne cerkvene poveljnice ljudstvo podučevati in omikati, mora vnamati kristjanske čednosti, mora svetiti z svojim izgledom svojim farmanom, enako zgodnji danici; potem bo gotovo čislán od vsih strani. Med našim prepričanjem o deloranjí duhovskega stanu in med hujkanjem in lažnivostjo „Slovenskega gospodarja“ pa ležijo hribi in doline, ne iskricé navdušenosti se ne najde tu, brez sledu so menda izglinili nauki našega Gospoda in Održenika, ki je postavil prvo pravilo katoliške vere: Mir vam bodi! Pamet si je morda prisvojila te nauke, mervta čerka je morebiti v glavi, v serce pak pomen tih besedi ni prišel.

Sitno nam je, da mi moramo pisati kaj takega, in da se niso našli te davnej ljudje, kterim mora biti ta reč bolj mar, kakor nam, da bi bili vstavili konec temu nesramnemu počenjanju. Že več let zasramuje „Slovenski gospodar“ mestjane, kmete, uradnike in celo duhovnike, zašpotuje jih; strup in žolč razliva „Chefredacteur“ in njegovi nesramni pomagaci nad vse, kar jim je v politiki na potu! Zalostni izgled politične zagrizenosti našimno v današni številki. Kdor bere pismo gospoda fajmoštra Juri Zmavca, videl bo, kako zaničevanja vredno delajo ti gospodje, ki pišejo in vredujejo „Slovenskega gospodarja“. S takimi sredstvi se redi in množi narodni prepri na spodnim Stajerskem. Vsak, ki ima še le kolikaj poštenja v sebi, mora se jeziti čez to in se sramovati.

Pri našem mnenji o vrednosti „Slovenskega gospodarja“ bo vedil vsakdo, kako malo se mi brigamo za njegovo hujkanje in zabljanje, ali tega ne smemo dopustiti, da se ljudstvo šunta od nekterih malopridnih podpalčalcev, kteri teptajo z nogami dolžnosti svojega stanu. Kdor seje pohujšanje, žel bo pohujšanje; strupene puščice, s kterim v nas streljajo, se ne vernejo samo od nas nazaj, temveč od vsacega poštenjaka, kterega hočejo od zadej na skrivno raniti, vernejo se nazaj do streljavcev, akoravno se skrivajo za kožo družih nedolžnih, ki pa so jim svojo kožo prodali, in morajo se nazadnje osramoteni pokazati celému svetu. Ravno ljudstvo, ki si mora pridobavati omiko iz tako malopridnih in nesramnih časnikov!

Wer Aergerniß sät, muß Aergerniß ernten.

Wir müssen heute ein Capitel behandeln, welchem wir gerne bisher aus dem Wege gegangen sind, aber es scheint uns nunmehr nicht mehr in der Ordnung, da zu schweigen, wo das laute und vernünftige Sprechen zur Pflicht wird. Wenn uns je etwas gleichgiltig lieb, so waren es die leidenschaftlichen, das befehdenden Artikel und Schriftstücke, die seit dem Erscheinen unseres

Blattes das Bauernheftblatt „Slovenski Gospodar“ enthielt. Uns stößt, Gott sei Dank, das erhebende Bewußtsein, einer edlen Sache die Feder zu leihen, und da mühten wahrhaftig andere Dinge kommen als die Ausbrüche einer verrohten Denkartweise, die uns in Harnisch bringen könnten. Was uns aber nicht gleichgiltig sein darf, das ist die zunehmende Rohheit einer Zeitung, welche vermöge ihres Herkommens es als oberste Aufgabe ihres Strebens betrachten müßte, wenigstens nicht entsetzlich zu wirken. Politische Kämpfe hat es gegeben, gibt es und wird es geben, aber immer wird es ein Gebot der Ehre sein, dieselben mit christlichen Waffen zu führen; — da, wo das Schwert die Entscheidung herbeiführen muß, da darf nicht das Gift entscheiden, dieses Gebot übertreißt kein charaktervoller Mann. Besteht für irgend einen Stand auf der Welt die heiligste Pflicht: den Frieden zu erhalten, wo er besteht, ihn zu stiften, wo die Wogen der Leidenschaftlichkeit aneinanderprallen, so ist es der geistliche Stand, und deshalb muß es tief bedauert werden, daß diese heiligste der Pflichten — hier und da verletzt wird. Es ist ebensovornig begreiflich als leider vollkommen wahr, daß der katholische Presseverein in Marburg mit seinem schamlosen Blatte „Slovenski Gospodar“ den Unfrieden unter der christkatholischen Bevölkerung des Bisthums Savant nährt und pflegt, daß er durch dieses Blatt Lügen und Verleumdungen verbreitet, daß er durch den „Slovenski Gospodar“ politische Leidenschaften und Haß unter den Katholiken des Bisthums erweckt, daß er durch sein Blatt der Rohheit Dienste leistet und die Mitschuld daran trägt, wenn Gegen äße zwischen den deutsch und slovenisch gesinnten Bewohnern der Untersteiermark entstehen, wenn die gegenseitige Erbitterung ohne Grund, nur der Verschiedenheit der Sprache wegen entstand und immer heftiger wird, daß er durch sein Blatt „Slovenski Gospodar“ das Ansehen des geistlichen Standes untergräbt.

Es sind ebenso tief empfundene als wahre Worte, die wir da niedergeschrieben haben, aber leider wird uns die Gelegenheit nicht werden, diese vor den Schranken des Gerichts zu vertreten, denn der Presseverein in Marburg ist nicht in der Lage diese Behauptungen, für die uns eine Fülle von Beweisen zu Gebote steht, zurückzuweisen; er muß es sich gefallen lassen, daß man von seinem Blatte so spricht, er muß sich fügen, und gerichtlich zu belangen. Wir wollen nicht erst sagen, wer der Vorstand des Pressevereins ist, wissen das die Mitglieder des Vereines sind, das aber wollen wir sagen, daß eine Schande für den ganzen Priesterstand in der Diöcese Savant ist, was der Chefredacteur des „Gospodar“, Dr. Landoš Gregorec, treibt!

Wir haben im Priesterstande wahrhaftig wenig Freunde, — in diesem Kreise werden wir oft ungehört verurtheilt, — aber wir haben es immer als unsere Pflicht betrachtet der Geistlichkeit jene Ehre zu erweisen, die ihr gebührt, und zwar ihres Standes willen sowohl, als auch im Interesse des Staates, in welchen sie eine so bedeutende Rolle spielt. Frei und mächtig, wie der geistliche Stand in Deutschland da steht, soll er, hochgehalten über die niedrigen Kämpfe, sich zum Werkzeuge der

Verföhnung machen; soll, befeelt und begeistert von der glorreichen Geschichte der katholischen Kirche, den Geist des Volkes bilden und heben; soll christliche Tugend wecken; soll wie ein glänzendes lebendiges Beispiel für christliches Leben dastehen; soll hochgeachtet werden können.

Die Klust, die zwischen unserer Anschauung über den Priesterstand und dem Wirken des „Slovenski Gospodar“ liegt, ist bergetief! Kein Funke der Begeisterung leuchtet da, spürlos verschwunden scheinen die erhabenen Lehren des Erlösers vom Frieden; der Geist mag er erloschen haben, das Herz hat sie nicht erfasst; der starre Buchstabe mag im Kopfe sein Heim gefunden haben, in die Prust ist der Sinn nicht gedrungen!

Es berührt recht unangenehm, daß wir kommen müssen das zu sagen, und daß sich nicht schon längst der Sache näherstehende Leute gefunden haben, welche diesem würdelosen Treiben ein Ziel gesetzt haben. Seit Jahren werden im „Slovenski Gospodar“ Bürger, Bauern, Beamte und selbst Geistliche verpöthet, verhöhnt, und das Gift und die Galle des Chefredacteurs und seiner laubaren Helfershelfer ergießen sich über Alles, was — politisch im Wege steht! Ein trauriges Beispiel von politischem Fanatismus brachten wir in unserer heutigen Nummer ab; man kann durch das Lesen des Briefes des Herrn Pfarrers von Remšnik einen tiefen Einblick in das verächtliche Getriebe machen, wie es im „Gospodar“ an der Tagesordnung ist. — Mit solchen Mitteln wird der Nationalitätenhaß in Untersteiermark geschäftet und gefördert, — jeder Ehrenmann muß darüber empört sein.

Bei unseren Ansichten über „Slovenski Gospodar“ wird es Jedermann begreiflich finden, wie gleichgültig und ein Theil aus seinen Spalten ist, aber es darf uns nicht gleichgültig sein, daß das Volk von einigen nichtswürdigen Hebern, die die Pflichten ihres Berufes mit Füßen treten, aufgestachelt wird. Wer Kergerniß sät, — wird Kergerniß ernten; die vergifteten Pfeile, mit welchen geschossen wird, prallen nicht nur von uns, sondern wohl von jedem Ehrenmanne ab, den man menschlings vernünftig will, sie kehren auf die gebeten Schützen zurück, die sich schmachbeladen der Öffentlichkeit zeigen müssen. — Armes Volk, welches seine Bildung aus den Spalten solcher niederträchtiger Blätterholt! —

Dopisi.

Iz Hajdine. Cesarjevo potovanje. Kakor po drugih krajih, tako tudi pri nas se je raznesel vesel glas o cesarjevem potovanju po Štajerskem in Kranjskem. Veliko veselje se je vnelo v sercu vsacega Sloveka, kateri ljubi in spoštuje cesarja in domovino. Tudi učenci na Hajdini smo dva dni pred 10. julijem pletli vence iz smrečnih vejic, in dekleta so prinisale razne cvetlice za oklanje naše šole. Prečastiti g. nadučitelj so potem tudi našo šolsko poslopje z venci, ktere so g. podučitelj previdili z napisom „Srčni živio! milemu cesarju šolska mladina“, in s tremi dolgimi zastavnimi banderi, ktere so

sami kupili, okinčali. Tudi naš častiti občinski predstojnik, g. Juri Strafela, so se potrudili, može si pridobiti, da so zamogli pri šoli postaviti neizmerno lepi slavalok z napisom „Bog ohrani nam cesarja Avstrije“. Ko je 10. julija ura eno odbila, pridrdral je teleznični vlak in ustavil blizo vojaškega prostora, kamor so se presviti cesar podali spregledat vojaško četo. Kmalu potem so se presviti cesar v kočiji peljali skozi Hajdin mimo šole, kjer je bila med množino ljudstva domača in Selska mladež z učitelji, duhovščino, občinstvom, krajnim šolskim svetom in z rezervisti v sprejem postavljena. Ali glej! Nepričakovano stopijo premili vladar pred slavalokom iz kočije, in ljudstvo zakličie ogromno trikrat „Živio!“ Na to se podajo N. Veličanstvo, kterih premili obraz nas je skoraj do solz ganil, h g. fajmostru, ter z njimi govoril. Tudi s predstojnikom se menijo o letini, potem pa milostljivo stopijo k našemu ljubemu g. nadučitelju in g. šolskemu ogledu, ter mnogo o šolskih zadevah z njima govoril. Po Visocem odhodu zakličie občinski predstojnik „Bog ohrani nam presvitlega cesarja!“ in živio! kladi doné, dokler se zadni voz visokih spiemljevalcev ne odpelje. Omeniti morem tudi, da je bilo iz Ormuza tukaj na 120 kmetakih konjkov postavljenih, ki so z nami sprejem Njih Veličanstva povišali. Hvala jim! Ta dan pa bode ljudem, posebno meni in mojim součencem, vedno v spominu in nikdo nas ne more več odtegniti od ljubezni in udanosti do presvitlega cesarja in Njih preuzvišene rodovine. Valentin Pulko.

Iz Hajdinske vasi. Ob času potovanja presvitlega cesarja Franca Jožefa so si nekteri tukajšni prebivalci prizadevali, v olepšanje steze in stavbo slavaloka podariti smrekova in brezova drevesca. Med drugimi hvaležno imenujem oskerbnika grajsin Turnišie in Ebensfeld. Tudi Simona Kampel-na iz Hajdine, načelnika krajnega šolskega sveta, bi omenil, ako ne bi bil tako svojezglaven in breznačajen. Podarjeno brezice, ki so stale v čast preuzvišenemu vladarju 10. julija, še ležijo dandanes pri cesti, ker jih neče imenovati moticelj, po domače „Prepolc“, domu vzeti, ker ne pašejo več na štorke, ki v gozdu solze tožijo zavoljo sebičnosti svojega gospodarja. Ta možek ni za šolo, še manj za slavalok, razun brezic, ki jih je pripeljal, ničesa storil, boče zdaj za mali kupček vejic od občine imeti tri goldinarje! Se ve, da pred nekoliko tedni mu je brez bliska, pri jasnem dnevu v možnjo udarilo in okoli dvanajst „siferot“ posmodilo — zdaj pač išče pri brezicah in pa na Ebenfeldskem strelišču, kamor krubeh in hruckih vojakom na prodaj pošilja, zgubo zopet pridobiti. Drugokrat brezje v gozdu pusti, Hajdinci bomo vsako svečanost brez tebe opravili, pa bodi tudi, prede: mislils komu jamo skopati, bolj previden, in plavi metaljčeki ti ne bodo iz „pristošnje“ sferfrali.

Velčan, ki pravico ljubi.

Gospodárske styari.

Načert obdarovanja konj,

ktera se bodo podarila od društva za pobiljšanje
deželne konjereje vzajemno z povelništvom c. k. po-
staje deržavnih žrebcev v Gradecu.

1. septembra (dirka v trabu).

V Žavcu za vse sorte kobil za rejo, za žrebce,
ki so plemena za težko vojnjo, iz okrajnih glavar-
stev Celje in Slovengradec.

a) Za tri- in četirolezne neobrejene in četiri- in
petletne obrejene kobile in za kobile z žrebeti:

1. darilo	40 gld.
2. " " " " " "	30 " "
3. " " " " " "	25 " "
4. " " " " " "	20 " "
5. " " " " " "	20 " "
6. " " " " " "	20 " "
7. " " " " " "	20 " "
8. " " " " " "	15 " "
9. " " " " " "	15 " "
10. " " " " " "	15 " "
11. " " " " " "	15 " "
12. " " " " " "	15 " "
13. " " " " " "	15 " "
14. " " " " " "	15 " "
15. " " " " " "	10 " "
16. " " " " " "	10 " "
17. " " " " " "	10 " "
18. " " " " " "	10 " "
19. " " " " " "	10 " "
Skupaj . 330	

b) Za eno- in dveletne žrebce:

1. darilo	25 gld.
2. " " " " " "	20 " "
3. " " " " " "	20 " "
4. " " " " " "	15 " "
5. " " " " " "	15 " "
6. " " " " " "	15 " "
7. " " " " " "	15 " "
8. " " " " " "	10 " "
9. " " " " " "	10 " "
10. " " " " " "	10 " "
11. " " " " " "	10 " "
12. " " " " " "	10 " "
13. " " " " " "	10 " "
14. " " " " " "	10 " "
15. " " " " " "	10 " "
Skupaj . 205	

10. septembra.

V Mariboru za vse sorte redilnih kobil in žrebic
teškega vozilnega plemena in plemena za jezditu iz
okrajev Ptuj in Maribor (desno Dravno obrežje), na-
dalje iz občin Gasterei, Mallenberg, Ledinek, Schützen,
Tribau, Meibendorf, Benedikte, Sv. trije kralji,
Žerijavce, Purgštal, Osek, Sv. Trojica, Vranga, An-

drence, Kirchberg, Ragosnic, Tronkav, Sitance, Si-
karce, Supetince in Zoggendorf; iz okraja Sv. Le-
nart na Slovenskih Goricah in iz občin Sassenberg,
Lugač, Wölling, Proskersdorf, Stanz in Nusau iz
okraja Mureck, kateri slišijo pod IV. redilni okraj.

a) Za tri- in četirolezne neobrejene in četiri- in
petletne obrejene kobile in za kobile z žrebeti:

1. darilo	40 gld.
2. " " " " " "	25 " "
3. " " " " " "	20 " "
4. " " " " " "	20 " "
5. " " " " " "	20 " "
6. " " " " " "	20 " "
7. " " " " " "	15 " "
8. " " " " " "	15 " "
9. " " " " " "	15 " "
10. " " " " " "	15 " "
11. " " " " " "	15 " "
12. " " " " " "	15 " "
13. " " " " " "	15 " "
14. " " " " " "	10 " "
15. " " " " " "	10 " "
16. " " " " " "	10 " "
17. " " " " " "	10 " "
18. " " " " " "	10 " "

Skupaj . 300

b) Za eno- in dveletne žrebce:

1. darilo	25 gld.
2. " " " " " "	20 " "
3. " " " " " "	15 " "
4. " " " " " "	15 " "
5. " " " " " "	15 " "
6. " " " " " "	15 " "
7. " " " " " "	15 " "
8. " " " " " "	10 " "
9. " " " " " "	10 " "
10. " " " " " "	10 " "
11. " " " " " "	10 " "
12. " " " " " "	10 " "

„Der Pferdestüchter.“ Skupaj . 170

Razstava konj v Radgoni 9. julija 1883.

Obilo, krasno in praznično okinčano pričakovalo
je stare časti vredno mesto Radgona preljubljenega
vladarja. Nič se ni zamudilo napraviti ljudstvu in
mestjanom dan nepozabljiv, katerega obiskal ni je cesar,
da ostane vsacemu vedno v spominu. Kakor povsod
drugod, trudil se je tudi pri nas vsakdo, po svoji
moči napraviti vladarju sprejem prijeten kolikor
mogoče, vsakdo posamezen in vsa društva prinesla
so vse, kar tukajšni kraj nam podeli. Pregret od
te želje povabil je zastop mesta Radgona
društvo za pobiljšanje in poviklanje konjereje na-
praviti na dan, ko dojde cesar, razstavo konj, dobro
vedoč, koliko veselja ima cesar nad konjerejo, ktera
ne da samo ljudstvu blagostanja, temveč potrebna
tudi je za brambo deržave; dobro vedoč da ima

kraj tretjega konjerejskega okraja (Ljutomersko plemo) veliko dragocenih in lepih konj.

Društvo sprejelo je z veseljem in z navdušnostjo ta nagib, dati priložnost konjerejcom dopeljati preljubljenemu cesarju na pogled svoje lepe konje, in na ta način priti bližje Nj. Veličanstvu našemu cesarju. Počeno so izvršili so tudi to svojo nalogo, in zares lepo je bilo viditi dolge vrste dobro izgojenih, dobro rejanih in enako opravljenih konjev, kateri so čakali, da bi jih vidil narpervo cesar, in potem izreka sodnikov.

Na krasno okinčanem, z mnogo banderi olepšanem travniku, katerega na južni strani zaliva Mura, na izhodnem kraji meja mu je velika livada, napravljen je bil z mnogimi cveticami kinčani cesarski pavilon, v katerem so bila razstavljena darila, zraven njega pak bil je napravljen šotor za častnike. Temu nasproti stalo je v prvi versti 44 kobil in frebic za težko vojnjo iz drugega redilnega okraja, v drugi versti 84 kobil in frebic tudi za težko vojnjo in za jezdenje blazjega plemena iz tretjega redilnega okraja (Ljutomersko plemo) in na levo, postrani razstavnega prostora, 28 frebcov, ki se rabijo v tem kraju za frebenje.

Zašluga za napravo tako lepe razstave gre predstojniku tamošnjega konjerejskega okraja gospodu Janezu Reitter majšemmu. Presojevalci začeli so svoje delo že ob osmih zjutraj, in ker se je priglasilo konjev toliko na razstavo, da bi ena sodnja ne bila v stanu opraviti svojega dela, vstanovili ste se dve sodnji za vsak redilni okraj, ktera sta se vdeletila razstave posebej, kateri sta vodila za drugi redilni okraj gospod polkovnik (Oberst) vitez pl. Fridrich, za tretji redilni okraj društveni predstojnikom namestnik gospod Karol Haupt. Malo pred poldnevom naznanilo je zvonjenje vseh zvonov, da je prišel veličasten trenutek dohoda preljubljenega cesarja, in kratko po tem gromenju iz topov pri manevru topničarske divizije, ki se je nastavila ne daleč od tod na vajnem polji. Na potu tje šel je cesar mimo 164 moč visocega slovenskega banderja in kazalo se je, da ga je to počastjenje veselilo, nikdo ne more tajiti, da bi ne bil prav lep viditi.

Ednakost obleke, če tudi priproste, množica banderček z državnimi barvami, kateri so v vetru vihrali, in lepi konji so potegovali vsako oko nasé, in resnično lep špalir uspravil je ta banderji našemu cesarju na potu od Radgone v Murek.

Gospodu Kukovecu, predstojniku Ljutomerskega okrajnega zastopa, imamo se zahvaliti za to dobro misel. Sprejet Nj. Veličanstvo presvitelega cesarja došli so vzvišenost (ekscelenzija) gospod c. namestnik baron Kábeck z vradništvo, cesarska Visokost vojvoda della Grazia, c. k. ključar (kamerer) grof Stubenberg in še več družig visocih oseb.

Ko je množica čakajočih pozdravila z donečimi klici „Hoch“ nagovoril je iz komiteja razstave, pri kateremu perva stala sta društveni predstojnik Karol Haupt in župan Deller, društveni predstojnik cesarja takole: „Milostljivo naj vzame Vaše Veličanstvo

preponižno zahvalo društva za poboljšanje konjerje na Stajerskem in Stajerskih konjerejcov, da je imelo milost pogledati to razstavo, to je nas osrečilo in bo nas v prihodnost spodbujalo v našem delovanju.“ Nj. Veličanstvo so nagovorili milostljivo več nazočih in so potem pregledali razstavo prav natančno, med katerem ogledovanjem pokazalo se je, da ima cesar veselje nad razstavo, ker mnogo-krat prašal je marsikaj povelnika postaje državnih frebcov, gospoda polkovnika viteza pl. Fridrich in društvenega predstojnika, ja celo posamezne konjerejce. Sledni izrekel je cesar prav milostljivo, da ga močno veseli viditi, kake napredke je imela konjerje na Stajerskem. Po ogledanji razstave podal se je cesar v že gori omenjeni cesarski pavilon, ki bil je pripravljen za njega, pregledal je razstavljena darila, sprejel je milostljivo šopek cvetic, katerega mu je podala županova hčerka, in kupico starega Radgonskega vina, in se je vsedel po navadnem prijudnem pozdravu v voz, ki ga je čakal, — med gromečimi „Hoch“-klici nazočega ljudstva, katero je hotelo pokazati preljubemu vladarju svojo zvestobo in vdanost, — z besedami, ktere je rekel gospodu županu Delleru, ki imajo velik pomen: „Drugikrat pridem k vam po železnici“. Potem zapustil je cesar spremljevan od želje, da bi ga blagoslovil in ohranil nam Bog, kraj razstave in mesto. Kmalu potem začeta razdelitev daril otvorila se je z nagovorom društvenega predstojnika Karola Haupta do konjerejcov in z zahvalo mestu Radgonskemu, na kateri nagovor odgovoril je gospod župan Deller s preserenimi besedami. Društveni predstojnik zahvalil se je še društvom, okrajnim predstojnikom in posameznim močem, ki so podpirali društvo, da se je izkazala razstava tako izvrstno, in posebno okrajnim zastopom za obilna in lepa darila.

Razdelena so bila: Častna srebrna čaša, podeljena od ravnateljstva za poboljšanje deželne konjerje na Stajerskem, na postaji iz dragega lesa, katero ne raste v Evropi (Ebenholz), z napisom, ktera se je podelila gospodu Francetu Kranicu iz Manthodorf-a. Darila, ktera sta dala Radgonski mestni zastop in gospod župan Deller po 5 cekinov v lepih skatljicah dobili so gospodje: Jože Tschiegerl iz Hirth-a, okraj Radgonski, in Miha Liebmann iz Unterrakitsch-a, okraj Murek, za licencirane privatne (to je lastne) frebce; in Martin Schafferi iz Vudisofev in Blaž Babič iz Maleggendorfa, oba iz Ljutomerskega okraja, za svoje kobile. Nadalje razdelile so se 9 srebrnih in 10 bronastih državnih medalij, 15 državnih daril od 40—10 goldinarjev, 4 deželna darila od 25—10 goldinarjev, 23 okrajnih daril od 20—10 goldinarjev; toraj skupaj 42 denarnih daril, ktera iznašajo 650 goldinarjev srebra.

Imenska naznanila tistih, ki so darila dobili, bo prinesel list za to napravljen. Žalibog je došlo cesarjevo darilo, 50 cekinov, po berzobjavnem (telefonskem) potu že prepozno, po razdelitvi daril, toraj se je proslilo, da se sme to darilo ohraniti za razstavo in prihodnem letu, ktera bo tudi v našem

kraju. Sklenemo to poročilo o razstavi v Radgoni leta 1883 z opominjanjem konjerejcev, kateri so prignali Nj. Veličanstvu presvitemu cesarju svoje konje na ogled, da redijo te konje prav skerbljivo, in če se kažejo dostojni za pomnoženje in se dobro izraščajo, obdržati jih v spomin tega častnega dneva za detelno rejo. Schubert. („Pferdezüchter.“)

V poduk in kratak čas.

Abraham a santa Klara v slovenski obleki.

Gotovo marsikdo naših bralcev čul je že o dvornem pridgarju na Dunaji, ki živel je v časih Leopolda I., o mnihu reda sv. Avgušтина z imenom „pater Abraham a santa Klara“. Izversten bil je ta mnih po svoji učenosti in po svojem bistrum umu, zraven tega pa mu je podarila mati narava mnogo njezne in krepke šaljivosti, kakorins je ravno potreboval. Znan je po dalnjem svetu kakor izversten pisatelj in izversten pridgar. Cesar pa se je od njega naj več ohranilo v ljudskem spominu, to so njegove bistrumne, krepke šale, ktere delal je nar raje na prižnici.

Jaz pa tu ne mislim pisati o starodavnem patru Abraham a santa Klara, večina njegovih šal ne da se tudi po slovensko povedati, da bi imelo tako veljavo, kakor v nemškem, govoriti čem tu o novem patru Abrahamu, slovenskem duhovniku iz sedajnega časa, kateri je v svojem govorjenji in svojem življenji zelo enak gori omenjenemu patru.

Isperva bil je nekdaj na Slovenskem kaplan, potem pa župnik (fajmošter), če še živi, mi ni znano. Če živi še, želim mu dolgo življenje, dobro zdravje in posebno, da bi mu ostala njegova šaljivost in dobra volja do visoke in vesele starosti.

Poznal sem ga prav dobro in preživel sem z njim marsikako uro v veselji in med neizrekljivim smehom. Če še živi, in mu pridejo te verstice pred oči, naj mi ne zameri, da izjavim njegove krepke šale, saj se mu jih ni treba sramovati.

Omeniti moram tudi, da ja bil naš novi Abraham a santa Klara poštnjak skoz in skoz, lepega obnašanja in nikoli hinavsk ali potuhajen; poštnega srca in odkritosrčen, zato sem ga vedno visoko čislal. Grobemu štoru pristojen je grob klin, bil je njegov navaden pregovor, in prav je imel, ker imel je svoje življenje opraviti mnogo z grobimi štori, neotesanini, sirovimi, sirkovimi ljudmi.

V svoji mladosti postljan ni bil na rožice. Tendo mu je šlo, kakor marsikteremu drugemu slovenskemu mladenču na gimnaziji, s pomanjkanjem je gimnazijo prebil, in odperla so se mu slednji vrata seminšča (duhovnišnice). Preveč študirati nikoli ni bila njegova navada, storil je vedno ravno toliko, kolikor je moral, tako postal je slednji duhovnik in kaplan.

Ker mu nekteri korarji niso ravno prav dobro želeli, moral se je prav lepo versto let klatiti za kaplana po različnih farah, dolgo mu ni bilo mogoče

doseči „fajmoštra“, slednjič pa se mu je spolnila tudi ta srčna želja.

Kakor sem že omenil, imel je naš kaplan že od poroda krepko šaljivost, svoje šale izrekoval je v privatnih pogovorih, pa tudi v pridgah. Pridge je imel navado deliti v dva dela, v prvem govoril je o Božjih rečeh, in akoravno gromel je z mogočnim glasom iz prižnice, bil je ta delj njegove pride večinoma tako dolgočasen, da so poslušalci radi malo začremali. To je kmalu zazpnil, in imel je svoja čudna sredstva, izdramiti svoje ljube kristjane. Tako pridgoval je nekega dne — bilo je, če se ne motim, o velikonočnem času — o pregrešnosti in brezbožnosti pijančevanja. Precej soparno je bilo, in v cerkvi lepo temno, zato so jeli poslušalci kimati. Naš kaplan zapazi to kimanje in si misli: Le počakajte, bom že vas zdramil. Popisovati začel je tovaršijo pijanec, kateri pijejo v ošteriji blizu cerkve namestu iti k Božji službi, govoril je pri tem vedno bolj tiho. „Ko se povzdignje v cerkvi narsvetejše telo našega Gospoda“, rekel je še tiho, „Zakriči v ošteriji pijanec: Še en polič vina! pri moji duši!“, te besede pa je zazpnil tako glasno, in vdaril s pestjo ob prižnico, da so povzdignili vsi kimajoči kristjanje svoje glave, in pogledali, če kaplan ni menda znorel. Sedaj pa jih je začel očestvati. Če pridgam vam Božjo besedo, vsi dremljete, če pa pravim: Še en polič, to pa slišite vsi! In ti pijanec meniš, da prideš v nebesa, na kraj zveličanja? Vidiš jo! takšno le, Amen! in pokazal je svojim poslušalcem veliko „figo“.

Pri svojem kaplanskem vdranji prišel je naš kaplan v kraj, kjer so pridelali precej vina. Znano je, da kaplani mnogokrat nimajo drugih dohodkov, kakor prostovoljno „kolekturo“, katero si morajo pri kmetih izberačiti, kar duhovnemu stanu ni zelo včas. Če imajo kaplana radi, so tudi darovi, kateri se mu delijo, posebno pri dobrih letinah obilni; žita, vina, sala (špeha), jajc in prediva dobi že za svojo potrebo. Čas branja se je približal, naš kaplan hodil je med branjem od vinograda do vinograda, in marsiktera brenta sladkega mošta vdrala je v sode v kaplanovo klet. Akoravno so slovenski kmetje navadno, posebno pri dobri letini, radodarni, akoravno je obiskalcu vinogradov odperla vsaka klet, se najdejo vendar tudi taki vmazani voherniki in stiskalci, ki še revnemu kaplanu ne privoščijo kapljice vina.

Tak vohernik dal se je zatajiti kaplanu že več dni, odtegnil se je vsakrat, ko je vidil kaplana stopati proti njegovi hiši. Ko je stopil kaplan v hišo a pozdravom: „Hvalen bodi Jezus Kristus“ odgovorila mu je družina: „Gospodari ni doma“. — Ko je prišel kaplan zadnikrat, je gospodar imel komaj še časa skotčiti iz kadi, kjer je tlačil grozdje, in skriti se za hišna vrata; pa jojmine: bosi nogi gledale ste izpod hišnih duri, ker skriti jih ni mogel zavoljo stene za herbtom. Naš kaplan zapazi naglo nogo, in ko družina pravi, da gospodarja ni doma, začel je obšalovati, da je prišel zopet zastojni, jel pa je med tem gospodarjevi nogi obdelovati s

svojo palico, ktera je imela na spodnjem koncu železno špičo. Pravil nam je: Štempljal sem vohernikove noge, kakor postmetr svoje pisma, in sicer precej dolgo časa, potem sem pa šel, in zagotovljen sem, da se lakomnež ne bo dal zatajiti nobenemu kaplanu več.

(Dalje sledi.)

Razne stvari.

(Pismo fajmoštra, ki prosi odpušanja zavolje raztaljenja.) Osmega marca 1883 izjavil se je v znanem šuntarskem in hujkal-skem listu „Slovenski Gospodar“, čigar Chefredakteur je profesor bogoslovja (teologije) v Mariboru, doktor Gregorec, svojo kožo na somenj nosi pak nek Anton Brože, pod naslovom Šabljenka brušena (po slovenski nabrušena sabljica) dopis iz Marenberske okolice, v katerem imenuje se notarski uradnik Martin Leschnik „študent, ki je pobegnul“ in se obdolži, da je popopravil nek podpis. Gospod Martin Leschnik je burno tožil odgovornega urednika, Anton Brože, po svojem zastopniku doktor Edvard Glantschniggu, in neznesnega skrivatelja tega dopisa. Odgovorni urednik je bil toliko nesramen, reči, da bo izprical in dokazal resnico tega, kar je izjavil imenovani dopis, in piščač dopisa ni naznanil. „Chefredakteur“ doktor Gregorec je pa naznanil ime lažnjivega obrekovalca, namreč fajmoštra Jurija Žmavca v Reinsniku. Na to se je pričela tožba tudi proti temu gospodu. Gospod fajmošter pak je prosil rajše odpušjenja, ko je videl, da se je nabel Judež liskarijot, kateri ga je izdal, ter pisal je raztaljenemu tožečemu gospodu Leschniku naslednje pismo:

Blagorojenemu gospodu Antonu Leschniku, notarskemu uradniku v Marenberku.

V številki 16. v Mariboru vsak teden izhajajočega lista „Slovenski Gospodar“ sem 8. marca 1883 pod skritim imenom „Šabljenka brušena“ dal izjaviti hujkalni članek, ki je obrekoval sirovo gospoda notarja Rudl in posebno pa Vas.

Posebno sem Vam očital po krivici, da ste študent, ki je pobegnul, in da ste ponaredili podpis posestnika Melonika.

Žal mi je to, tembolj, ker sem pozabil na svojo dobro vest, in sem pozabil v najlepem sovražstvu proti Nemcom, da mi je dolžnost napravljati mir, kot katoliškemu duhovnu, in ne sejati razpertije, med Slovenci in Nemci.

S tim pismom prosim Vas odpušjenja, ter upam, da bote odstopili od tožbe, katero ste začeli proti meni. Dam Vam oblast, izjaviti to moje pismo v vsakem časniku, ter se podpišem visoko čislaje Vas.

Vam udani

Jurij Žmavec m. p.

Janez Pok m. p. priča, A. Jazbec m. p. priča. Po taki prošnji, ker boljše se ne more žetiti, odstopil je gospod Martin Leschnik od tožbe proti fajmoštru Juriju Žmavcu, tožba proti uredniku Antonu Brože pak se bo obravnavala. Mi* pak vošimo

srečo dopisateljem „Slovenskega Gospodarja“, ki pišejo hujkalne članke, zaupajoči na molčanje „Chefredakterjev“, kakor se nahajajo v organu katoliškega društva dan na dan.

(Celjsko zdravniško društvo) je v svojem glavnem zborovanju 5. decembra 1881 o poravnaciji zdravniškega plačila sledeče sklenilo: 1. Pri nepoznanjih, ali kot slabe plačevalce znanih strankah, se morajo plačila vsacega obiska takoj zahtevati. 2. Kjer pa zdravnik tega ne zahteva, naj se pravilo postavi, da se plačilo kmalo po doveritvi zdravljenja poravnava, ako ni se posebna pogodba sklenila. 3. Zdravniki pošljejo strankam, ako se zdravniško plačilo takoj ne izroči, v poljubnem času, najdalje konec vsacega polletja, svoje račune, kar že mnogo zdravnikov stori, in kar je tudi mnogim strankam ljubo. 4. Ako se dolžnik brezuspšno opominja, tedaj bode društveni pravdnik poravnanje dolga oskerbel. 5. Društveniki si bodo vzajemno imena nagajivnih dolžnikov naznanili, in od teh se ve da zahtevali, da takoj plačajo. Ti sklepi so 1. januarja 1882 svojo veljavo dobili, in društveniki so se zavezali, je v svoji praksi izvrsti.

(Hmelj.) V Savinski dolini je sedaj, kar se hmelja tiče, prav živahno gibanje. Terganje zgodnjega hmelja, ki si je pridobil zaslug, da je prišel prvi na prodaj, gre k koncu, in prodalo se ga je že veliko po prav znameniti ceni. Po ugodnih vremenskih razmerah, ki jih imamo sedaj, smemo upati, da bo tudi pozni hmelj se dobro obnesel. O ceni zadnje omenjenega hmelja se dosedaj še nič ne more povedati. Zadnje dni dohajajo iz Nürnberg, Snaža i. t. d. poročila o prav ugodnem vremenu, in so tistim v Savinski dolini ohladila malo kri, ki so morda preveč upali. Lansko leto je bila hmeljeva cena prav visoka, zato letos ni bilo s pridelovalcem hmelja ne besedice govoriti, in različni Itzig, Feitel, Rosenzweig i. t. d., (to so namreč judje), ki so se mudili več tednov po naših krajih, niso mogli narediti nobene kupčije, akoravno so bili strašno lačni. Savinskim hmeljarjem želimo prav visoko ceno, ker ljubše nam je, da dobi dobička pridelovalec, kakor barantač. Pri vsem tem pa svarimo, ga deržaj previsoko, ker lanska cena je bila izredno visoka, ki ne pride več vsako leto. Velike firme so svoje ponudbe že k velikem delu odpovedale in pričakujejo, kaka cena da pride.

(Namenjen zavratni ali skrivni umor.) Devetnajst let stara Marija Žumbar zatožena je, da je poskušala umoriti svojega moža Janeza Žumbarja s tem, da mu je namešala v jed fosfora, katerega je nastergala od 4 do 5 klinčkov. Zatožena je prav prijetne postave. Po vsakokratnem vžitku teh jedi žutil je Žumbar slabost in bolečine brez hujših nasledkov. Zatožena taji, da bi bila imela namen, umoriti moža, ki ji je strašno zopern; tega pa, kaj je mislila narediti s svojim početjem, ne ve povedati. Iz cele obravnave pri sodnji se vidi, da ta zakon ni bil srečen, akoravno se nista nikdar kregala ali tepla.

Po izreku porotnikov oprostila se je Marija Žumbar od hudočelstva poskušene umorivke, obsojena pak je bila zavoljo prelomljene postavre za varnost življenja na dva meseca zapora.

(V Ojstro pri Hrastniku) se je uperilo 300 delavcev nadalje svoja opravila opravljati; Celjsko okrajno glavarstvo je storilo vse, kar mu je mogoče, proti nepostavnemu početju.

(Velikanska toča.) V guverneriji Tomsk v Sibiriji je padala 19. preteklega meseca toča, ki je bila debela kakor gosja jajca. Pobila ni le samo mnogo živali in ptic, tudi neko ženo in deklico, poškodovale je drevesa, razbila strebe, poterla oknja, žito pak je do čistega pokončala.

(Podaljšana pasja kontumaca.) V Mariboru se je podaljšala pasja kontumaca do konca meseca septembra, ker prikazalo se je še nekoliko psov, ki so bili sumljivi stekljine.

(Najdeni merlič.) V Strassangu našli so mrtvo truplo okoli 30 let starega moža; na glavi vidla se je rana, pouzročena od strelja.

(Nesreča.) Pred kratkem je bil delavec Matija Čelar v jami v Ojstro do smrti ranjen. Padel je na njega kos premoga, ki je visel.

(Mrtvo otroče.) Te dni našli so na mirovdvoru (brifovu) v Landecku mrtvo truplo otročeta ženskega spola, ki je bilo že grozno segnito. Kakor zdravniki mislijo, je otroče umrlo že pred 14 dnevi.

(Pobegnil je) iz okrajnega zapora v Rogatecu zaprti Rok Jauernik, potem ko je proderl oknjavo omrežje.

(Ubit.) Pretečen teden je bil rudarski delavec Janer Janežič iz Hrastnika pri tepežu tako hudo tepen, da je umrl 31. julija na ranah.

(Ubit od cigana.) Pretečen teden je bil pobit gruntni posestnik France Kozjek iz Brezove od cigana in je umrl dva dni potem. Zločinec, ki je menda iz ciganske družine Reichert in Turner, je pete odnesel.

(Umor.) 18. preteklega mesca našli so v Dravi pri sv. Ulriku zvezano mrtvo truplo moža, ki je bil star okoli 29 let, in je bil po gosposko obločen.

(Strašna nesreča) ki je pomorila 5000 ljudi, in jih je ranila 7000, izgodila se je na otoku Ischia blizu Napola, posebno terpele so toplice Casamicciola. Potres, ki je trpel 15 sekund, je razrušil otok, v imenovanih toplicah ostalo je samo 5 hiš, vse druge so se poderle. Obiskovalci toplic pokopani so večidel pod hišnimi razdertijami. Tudi kosarna se je poderla in pobila vse vojake, ki so v nji imeli stanovanje; v bolnišnici ubite so bile 4 sestre in 24 otrok. Joka in revščine ne moremo popisati.

(Konjska tatvina.) Gruntnemu posestniku Kreisel-u v Selmoverhu okrajani so bili pretečen mesec iz hleva trije lepi konji. Tatje so šli s svojim plenom proti Koroškemu.

Mleko

vsak dan več ko 50 litrov z večletno zavezo se želi kupiti in se plača v gotovem denarju.

Ponudbe naj se pošljejo z natančnem naznanilom kraja in bližnje železniške postaje in z naznanilom cene na oskerbnitvo posestva „Freienberg“ (Christinenhof) pri Celji.

Milch

in Lieferungen von täglich 50 Litern aufwärts, auf mehrtägige Verträge, wird gegen Baarzahlung zu kaufen gesucht.

Gefällige Offerte mit genauer Angabe des Ortes und der nächsten Bahnstation, sowie der Preise werden erbeten von der Verwaltung des Gutes „Freienberg“ (Christinenhof) b. Sissi.

Devet medalij. — Grenka Rakoczy-voda iz Bude,

analizirana in priporočena po deželni akademiji v Buda-Pešti, od profesorja doktor Stölzela v Monaku, od profesorja doktor Hardy v Parizu in profesorja doktor Tiebborne v Londonu, rabi se od gospod profesorja doktor Gebhardta v Buda-Pešti, od profesorja doktor Zeisela na Dunaji in od drugih imenitnih, skušenih zdravnikov, ker ima vsebi mnogo Litana, posebno za hude bolezni pri delah trupla, ki preskerbljajajo prebavanje, če se težko voda spušča, z nar boljim vapochem in se priporoča toraj bolj ko vse druge grenke vode.

Na zalogi v vsih večjih lekarnicah in prodajalnicah mineralnih vod, vedno frišno napolnjena. **Proti se vsakrat zahtevati Rakoczy-voda iz Bude.**

Zaloga v Celji Baumbachova lekarnica, Waland & Pellé, C. Krisper; v Ptuj F. C. Schwab, Eckel, Schullink, Jožef Kazimir, Vikt. Sellinbach.

Bratje Loser v Buda-Pešti.

Posestniki.